

Esipuhe

Suomen Yrittäjät ja Finnvera Oyj tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometria kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valtakunnallisessa raportissa tuloksia tarkastellaan teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Pk-yritysbarometri perustuu noin 3500 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut varsin hyvä.

Tässä kevään 2005 alueellisessa raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita, elinkeinoilmastoa ja sukupolvenvaihdoksia sekä yrittäjien näkemyksiä yhteisö- ja pääomaverouudistuksen vaikutuksista. Lisäksi raportissa tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, kasvuhakuisuutta, asiakkaiden maksuhäiriöitä sekä rahoitusvaikeuksien yleisyyttä. Koko maan kaikkia yrityksiä koskevat tulokset löytyvät tästä raportista.

Helsingissä 31.3.2005

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

Markku Mäkinen
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Etelä-Pohjanmaan ja koko maan yritykset.....	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	10
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	11
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus	19
12 Pk-yritysten verkostoituminen ja osahankinta.....	22

Finnveran yhteystiedot

Suomen Yrittäjien yhteystiedot

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana niin Etelä-Pohjanmaalla kuin koko maassa. Etelä-Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä yli kolmannes (36 %) ennakoi suhdannenäkymien paranevan ja noin joka kahdeksas (13 %) arvioi suhdanteiden heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat jonkin verran heikommät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Viime syksyyn verrattuna ovat Etelä-Pohjanmaalla toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät hieman heikentyneet. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samaa tasoa kuin syksyllä 2004.

Koko maan ja Etelä-Pohjanmaan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien tutkittujen osatekijöiden suhteen positiivisia. Yrityksen liikevaihdon, investointien arvon, viennin arvon sekä yrityksen kannattavuuden osalta ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät heikommät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Tuotantokustannusten kasvua ennakoi saldoluvun mukaan suurempi osuus Etelä-Pohjanmaan kuin koko maan pk-yrityksistä. Etelä-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella samaa tasoa kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Etelä-Pohjanmaalla nyt hieman heikommät kuin syksyllä 2004. Suhdannenäkymät ovat samaa tasoa kuin keväällä 2004. Valtakunnallisesti on henkilökunnan määrän muutos pysynyt syksystä 2004 lähes samalla tasolla.

Etelä-Pohjanmaalla pk-yritysten kehittämisen suurimpina esteinä ovat kireä kilpailutilanne, yleinen suhdanne- /maailmantilanne sekä ammattitaitoisen työvoiman saatavuus. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 6 prosentilla Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 1 prosentilla, rahoituksen hinta 1 prosentilla ja vakuuksien puute 4 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Etelä-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan lähes yhtä suuren kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 13,0 prosenttia ja Etelä-Pohjanmaan pk-yritykset 11,5 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Etelä-Pohjanmaan pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin.

Etelä-Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä 24 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta on hankkinut 29 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset ovat hankkineet rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin sekä käyttöpääomaksi. Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksistä 77 prosenttia on hankkinut ulkopuolisen rahoituksen pankista, 9 prosenttia Finnverasta ja 3 prosenttia pääomasijoittajilta.

Alueella toimivista pk-yrityksistä 28 prosenttia tarvitsee ulkopuolista rahoitusta yrityksen kasvua varten. Koko maassa vastaava luku on 30 prosenttia. Kasvun rahoitusta Etelä-Pohjanmaan pk-yritykset aikovat hankkia yleisimmin pankista (67%) ja Finnverasta (36%). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia odottaa noin joka viides yritys Etelä-Pohjanmaalla ja niin ikään joka viides yritys koko maassa.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta maaliskuussa 2005.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3475 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 21.1.-4.3.2005. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtävänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Etelä-Pohjanmaan osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma, Suomen Yrittäjissä pääekonomisti Jarkko Soikkeli ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).**
- 2) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39%, huononee 9% \Rightarrow saldoluku = + 30%**

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

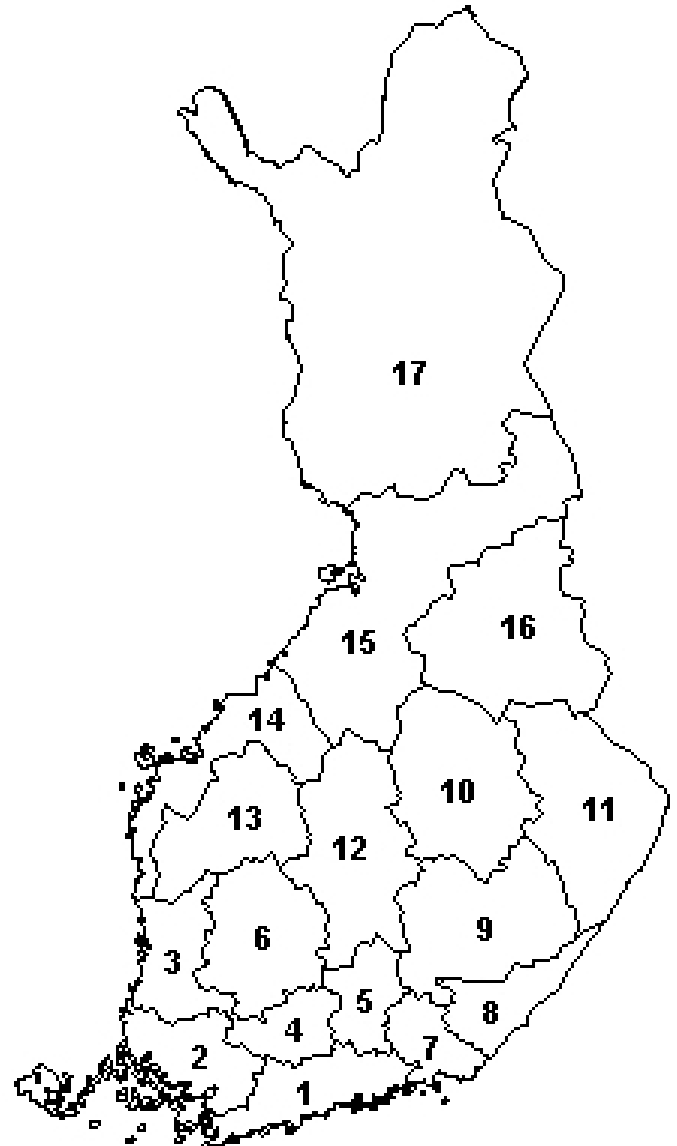
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 1/2005
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	ETELÄ-POHJANMAA	115	100%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	20	17%
	Rakentaminen (TOL: 45)	20	17%
	Kauppa (TOL: 50-52)	30	26%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	45	39%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	71	62%
	5 - 9 henkilöä	24	21%
	10 - 19 henkilöä	14	12%
	20 - 49 henkilöä	6	5%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2004	Alle 0,20 milj. euroa	25	22%
	0,20 - 0,49 milj. euroa	28	24%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	21	18%
	1,50 + milj. euroa	19	17%
	Ei vastausta	22	19%
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	3	3%
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	55	48%
	Pyrkii säilyttämään asemansa	33	29%
	Ei kasvutavoitteita	23	20%
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	1%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	96	83%
	Kyllä	19	17%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	82	71%
	1996 - 2000	14	12%
	2001 - 2005	19	17%
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	82	71%
	Palkattu toimitusjohtaja	20	17%
	Muut	13	11%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

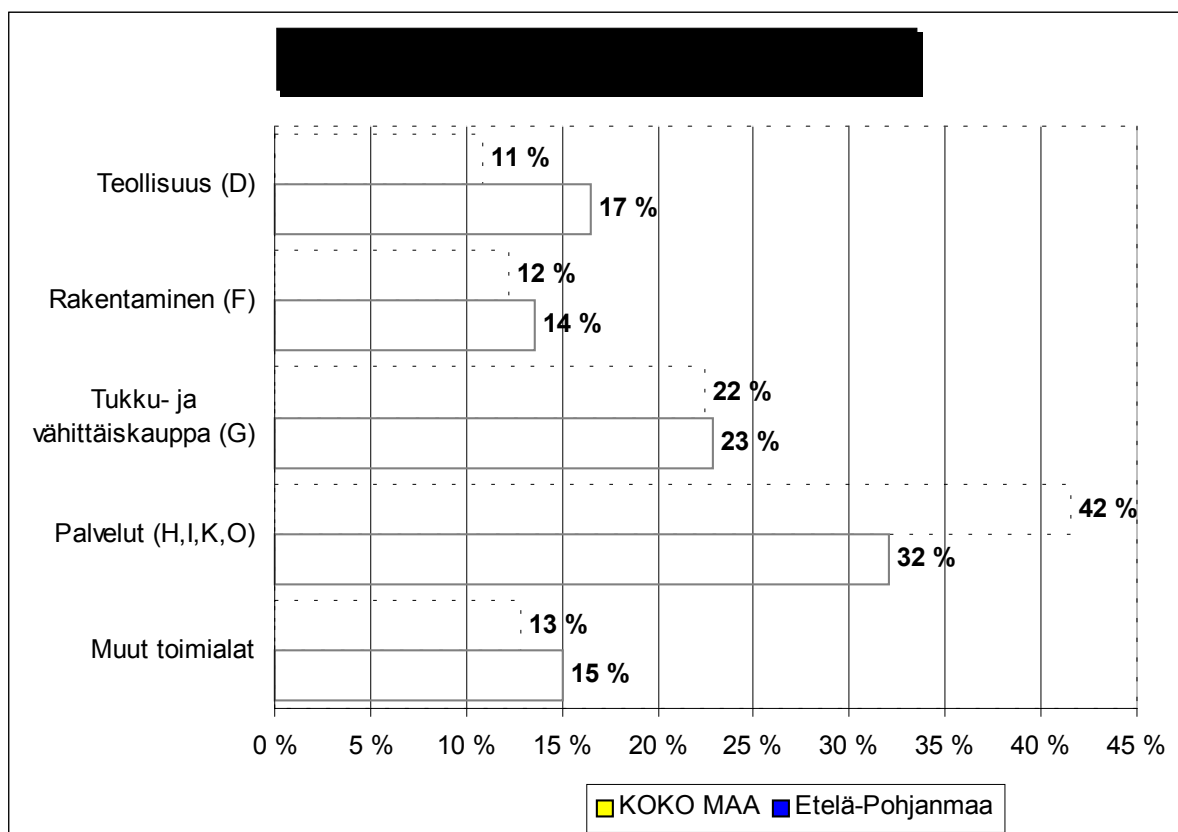

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Etelä-Pohjanmaan ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2003 noin 228400 yritystä. Näistä yrityksistä 9400¹ toimi Etelä-Pohjanmaalla. Etelä-Pohjanmaalla on teollisuuden pk-yrityksiä suhteellisesti enemmän ja palvelualojen yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Rakennus-alalla sekä tukku- ja vähittäiskaupan alalla toimivien yritysten suhteelliset osuudet ovat Etelä-Pohjanmaalla lähellä koko maan yritysjakautumaa.

Toimialan nimen jäljessä on sulussa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

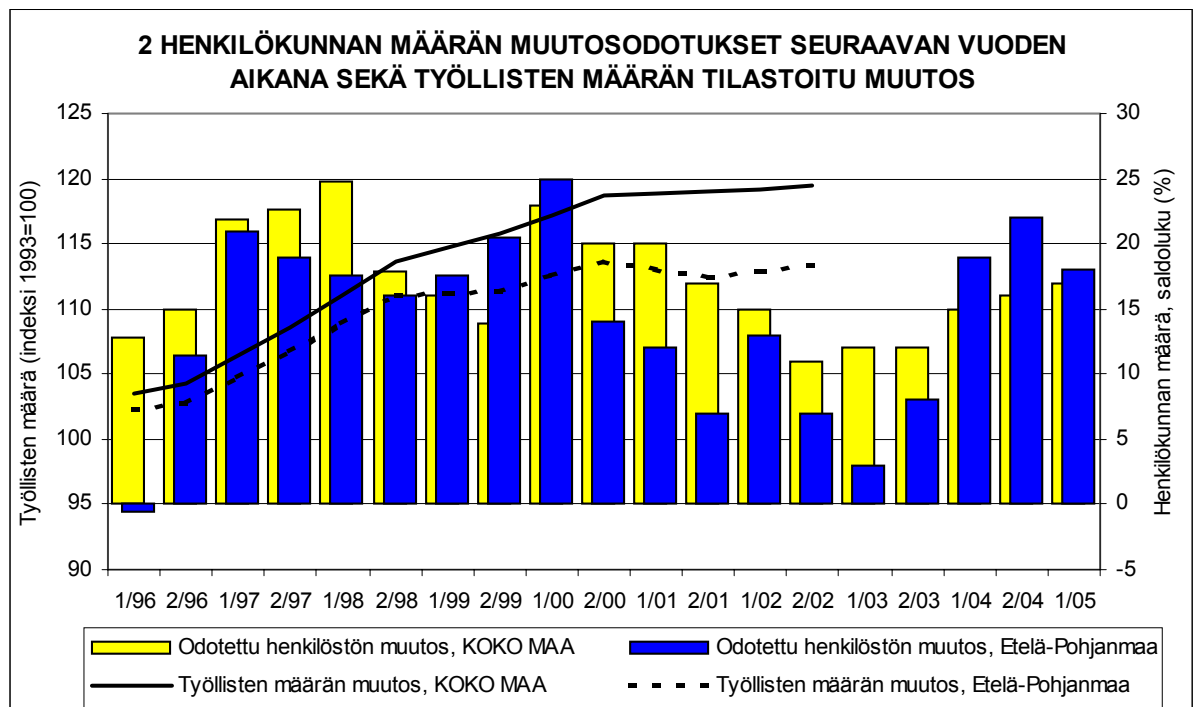
Etelä-Pohjanmaalla olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2002 noin 38300 henkilöä². Työttömyysaste oli Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (4. neljännes, 2004) mukaan koko maassa 7,9 % ja Etelä-Pohjanmaalla 6,2 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	22	73	5	17
Etelä-Pohjanmaa	23	72	5	18

Etelä-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella samaa tasoa kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Etelä-Pohjanmaalla nyt hieman heikommat kuin syksyllä 2004 (saldoluku +22 %). Suhdannenäkymät ovat samaa tasoa kuin keväällä 2004. Valtakunnallisesti on henkilökunnan määrän muutos pysynyt syksystä 2004 lähes samalla tasolla (syksyllä 2004 saldoluku +16).

Seuraavassa kuviossa on verrattu Etelä-Pohjanmaan työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Etelä-Pohjanmaan pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäynti-tilastosta vuodelta 2003.

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluvut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

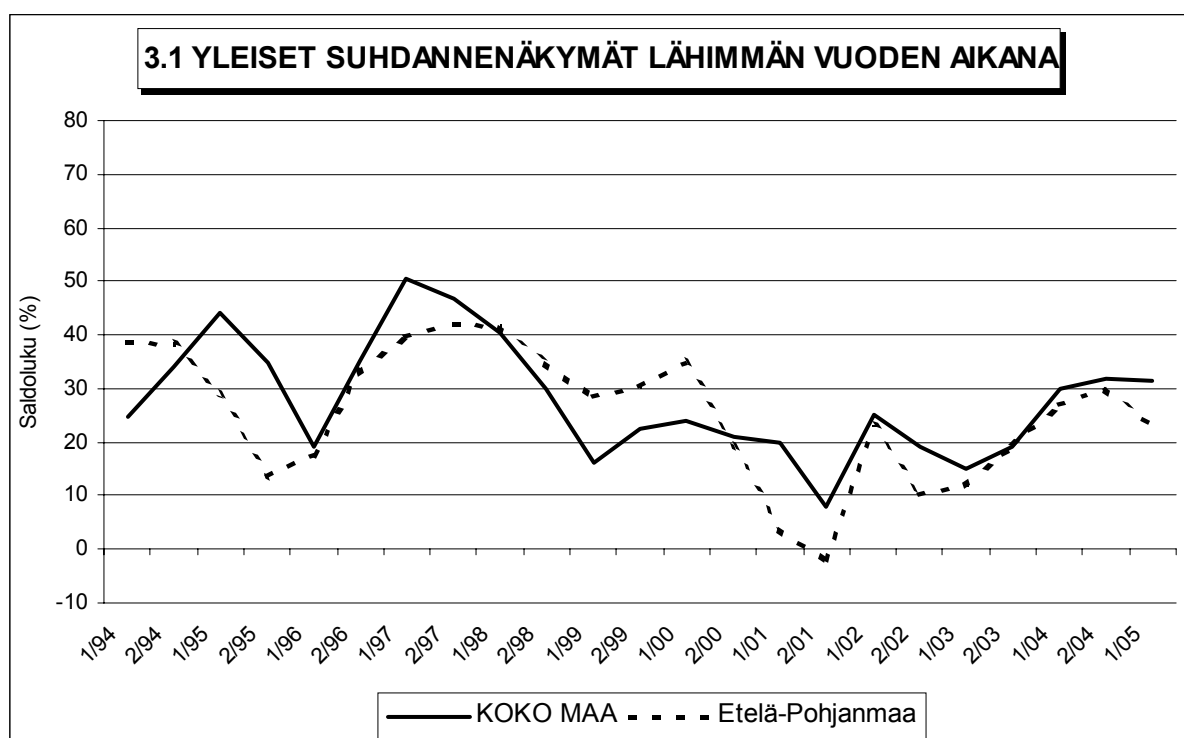
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee %	Pysyy ennallaan %	Huononee %	Saldoluku %
KOKO MAA	40	52	8	32
Etelä-Pohjanmaa	36	51	13	23

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana niin Etelä-Pohjanmaalla kuin koko maassa. Etelä-Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä yli kolmannes (36 %) ennakoii suhdannenäkymien paranevan ja noin joka kahdeksas (13 %) arvioi suhdanteiden heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat jonkin verran heikkomat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Viime syksyyn verrattuna ovat Etelä-Pohjanmaalla toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät hieman heikentyneet. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samaa tasoa kuin syksyllä 2004.

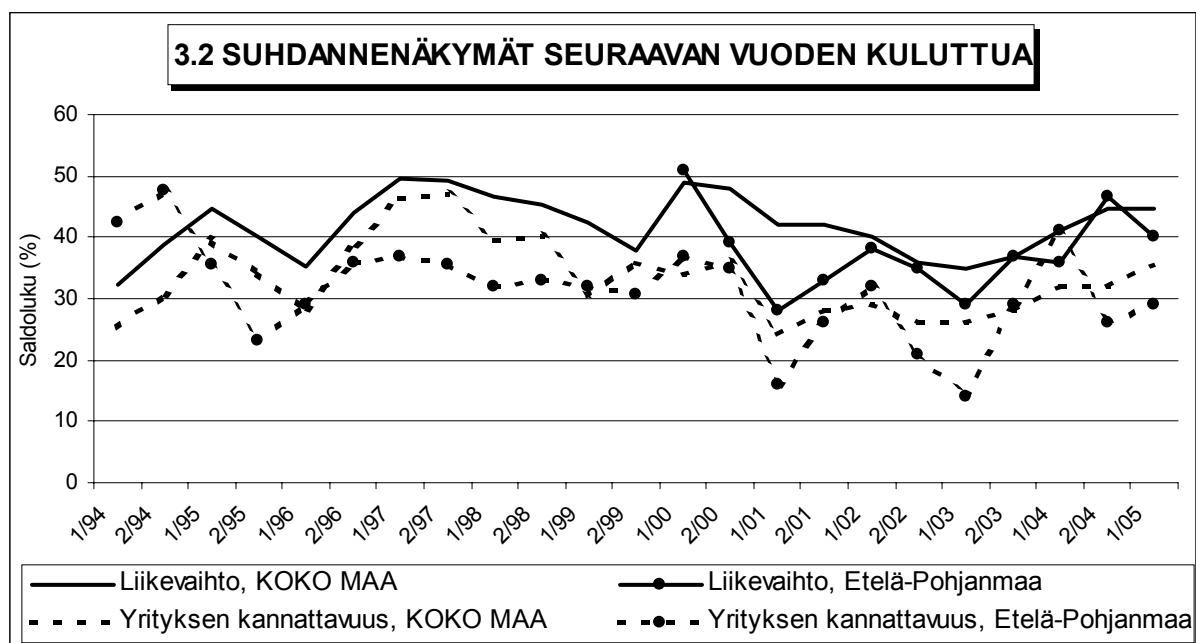
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Tuotekehityspanostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotantokustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vaka- varaisuus
KOKO MAA								
Suurempi	54	22	24	10	11	40	43	41
Yhtä suuri	38	67	73	89	88	53	48	55
Pienempi	9	11	3	1	1	7	8	3
Saldoluku (%)	45	11	21	9	10	33	35	38
Etelä-Pohjanmaa								
Suurempi	52	15	21	5	8	42	38	41
Yhtä suuri	37	72	76	92	91	53	52	57
Pienempi	12	13	3	3	1	4	9	2
Saldoluku (%)	40	2	18	2	7	38	29	39

Koko maan ja Etelä-Pohjanmaan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien tutkittujen osatekijöiden suhteen positiivisia. Yrityksen liikevaihdon, investointien arvon, viennin arvon sekä yrityksen kannattavuuden osalta ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät heikommät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Tuotantokustannusten kasvua ennakoii saldoluvun mukaan suurempi osuus Etelä-Pohjanmaan kuin koko maan pk-yrityksistä.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon suhdannenäkymät ovat Etelä-Pohjanmaalla heikentyneet syksystä 2004, sen sijaan yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymät ovat hieman paremmät kuin syksyllä 2004.

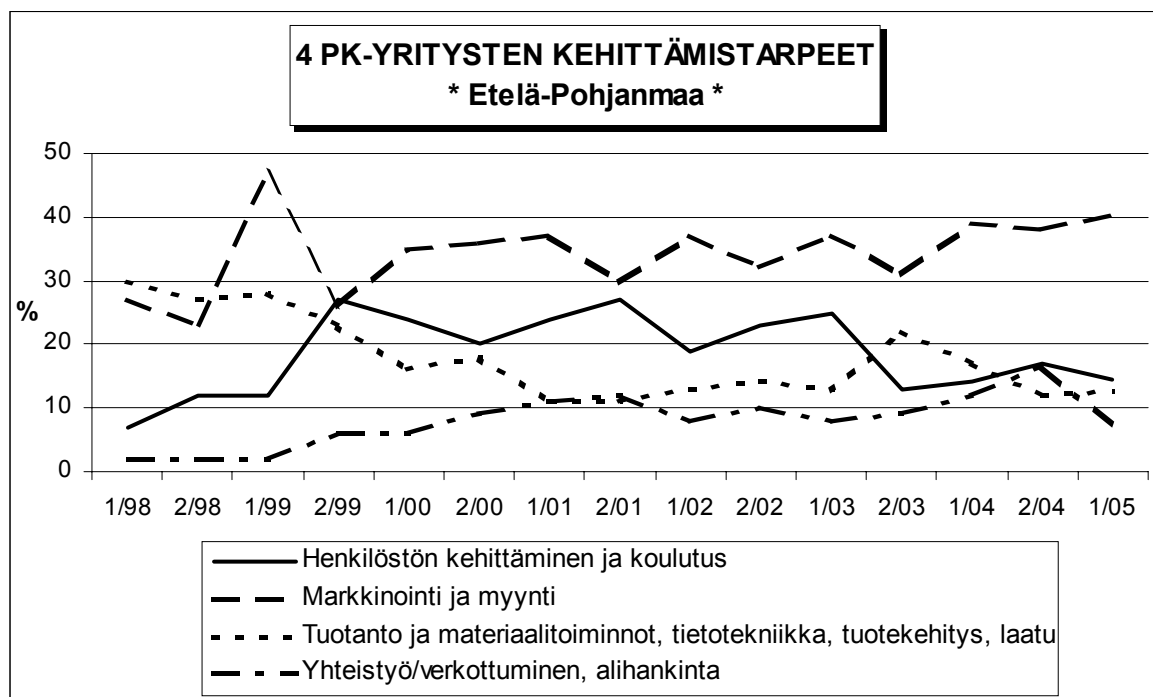
⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrissa.

4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA	Etelä-Pohjanmaa
	%	%
Johtaminen	5	6
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	17	14
Markkinointi ja myynti	36	40
Vienti ja kansainvälistyminen	2	3
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	5	3
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	12	13
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	11	8
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	3
Muu	1	0
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	8	10

Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä, seuraavaksi eniten kehittämistarvetta alueen pk-yrityksillä on henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa. Syksyn 2004 tilanteeseen verrattuna on yhteistyön/verkottumisen sekä alihankinnan kehittämistarve vähentynyt Etelä-Pohjanmaalla.

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

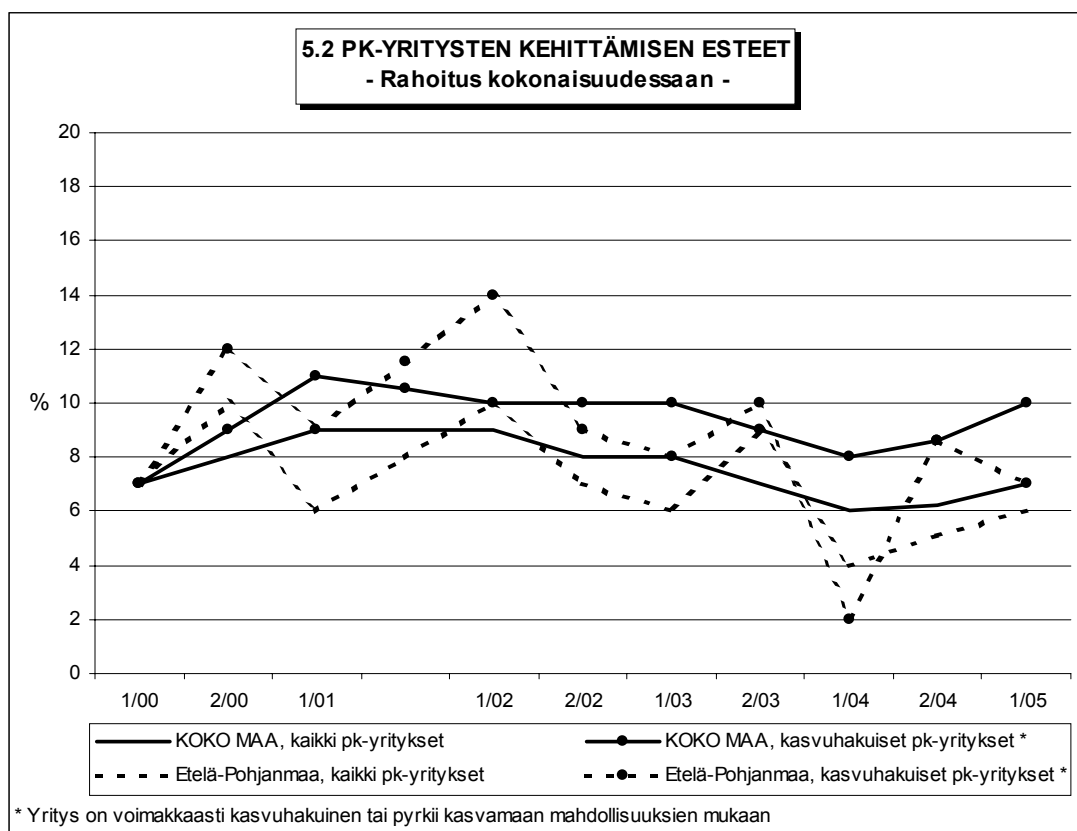
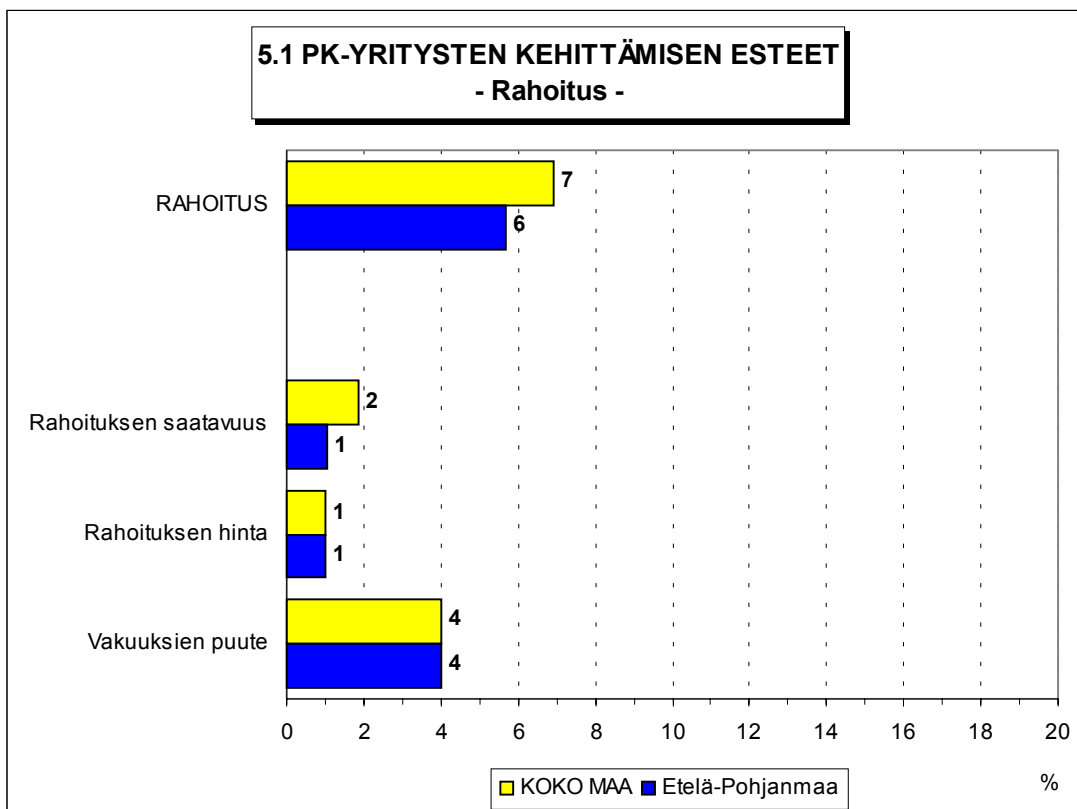
Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Etelä-Pohjanmaa
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	5
byrokratia	3	2
työlainsäädäntö	1	0
työehtosopimukset	0	0
muu sääntely	2	3
KUSTANNUSTASO	10	8
verotus	2	1
palkkataso	2	2
työn sivukulut	4	3
muut tuotantokustannukset	2	3
KILPAILUTILANNE	27	29
kireä kilpailutilanne	19	18
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	2
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	1	1
markkinoita vääristävät tuet	1	2
harmaa talous, konkurssit jne.	2	2
kysynnän riittämättömyys	2	5
RAHOITUS	7	6
rahoituksen saatavuus	2	1
rahoituksen hinta	1	1
vakuuksien puute	4	4
RESURSSITEKIJÄT	16	16
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	8	10
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	1	0
toimitilat	2	2
koneet ja laitteet	0	0
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	5	4
YLEINEN SUHDANNE-/MAAILMANTILANNE	16	16
MUUT TEKIJÄT	7	5
EI OSAA SANOA	10	15

Etelä-Pohjanmaalla pk-yritysten kehittämisen suurimpina esteinä ovat kireä kilpailutilanne, yleinen suhdanne- /maailmantilanne sekä ammattitaitoisen työvoiman saatavuus.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 6 prosentilla Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 1 prosentilla, rahoituksen hinta 1 prosentilla ja vakuuksien puute 4 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Etelä-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan lähes yhtä suuren kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Etelä-Pohjanmaalla toimivat kasvuhakuiset⁵ pk-yritykset pitävät rahoitusta jokseenkin yhtä suurena kehittämisen esteenä kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

⁵ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

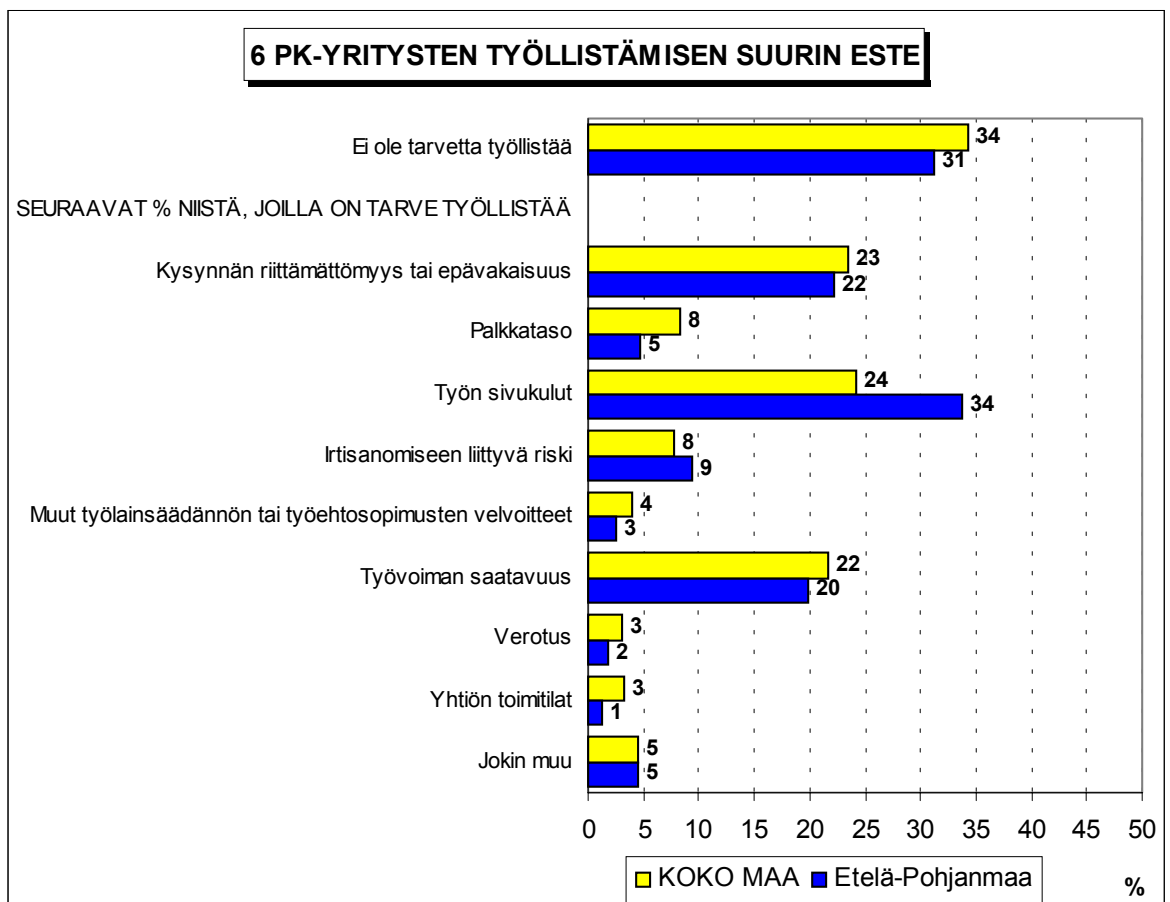
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Etelä- Pohjanmaa %
Ei ole tarvetta työllistää	34	31
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	23	22
Palkkataso	8	5
Työn sivukulut	24	34
Irtisanomiseen liittyvä riski	8	9
Muut työolainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet	4	3
Työvoiman saatavuus	22	20
Verotus	3	2
Yhtiön toimitilat (ahtaus/ tilanpuute)	3	1
Jokin muu	5	5

Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työn sivukulut, kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus sekä työvoiman saatavuus. Koko maan pk-yritykset kokevat työllistämisen suurimmiksi esteiksi niin ikään työn sivukulut, kysynnän riittämättömyyden tai epävakaisuuden sekä työvoiman saatavuuden. Noin kolmanneksella koko maan pk-yrityksistä ja niin ikään kolmanneksella Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksistä ei ole tarvetta työllistää.

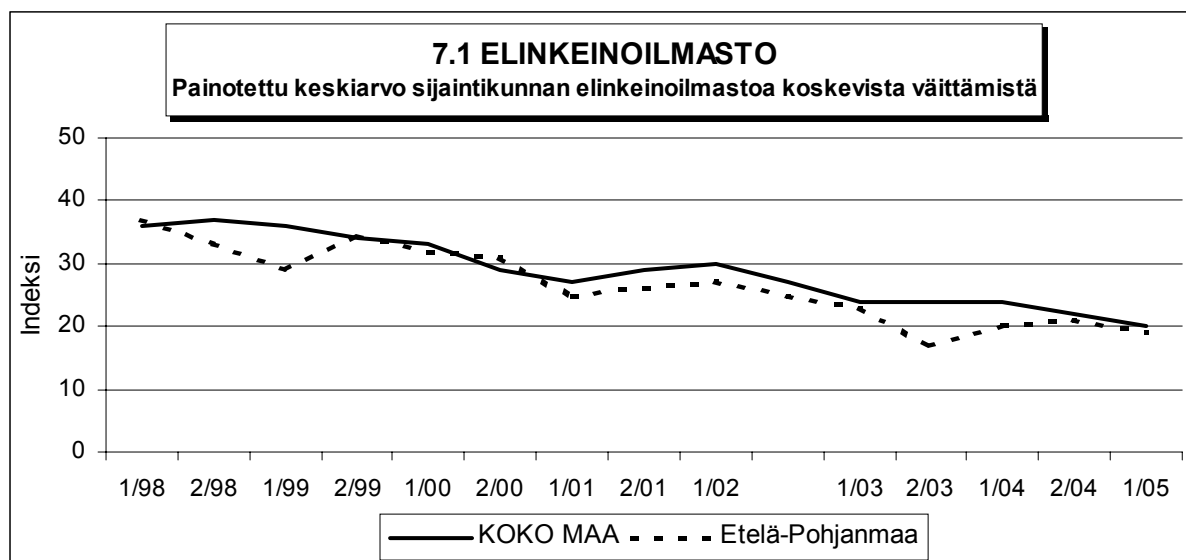

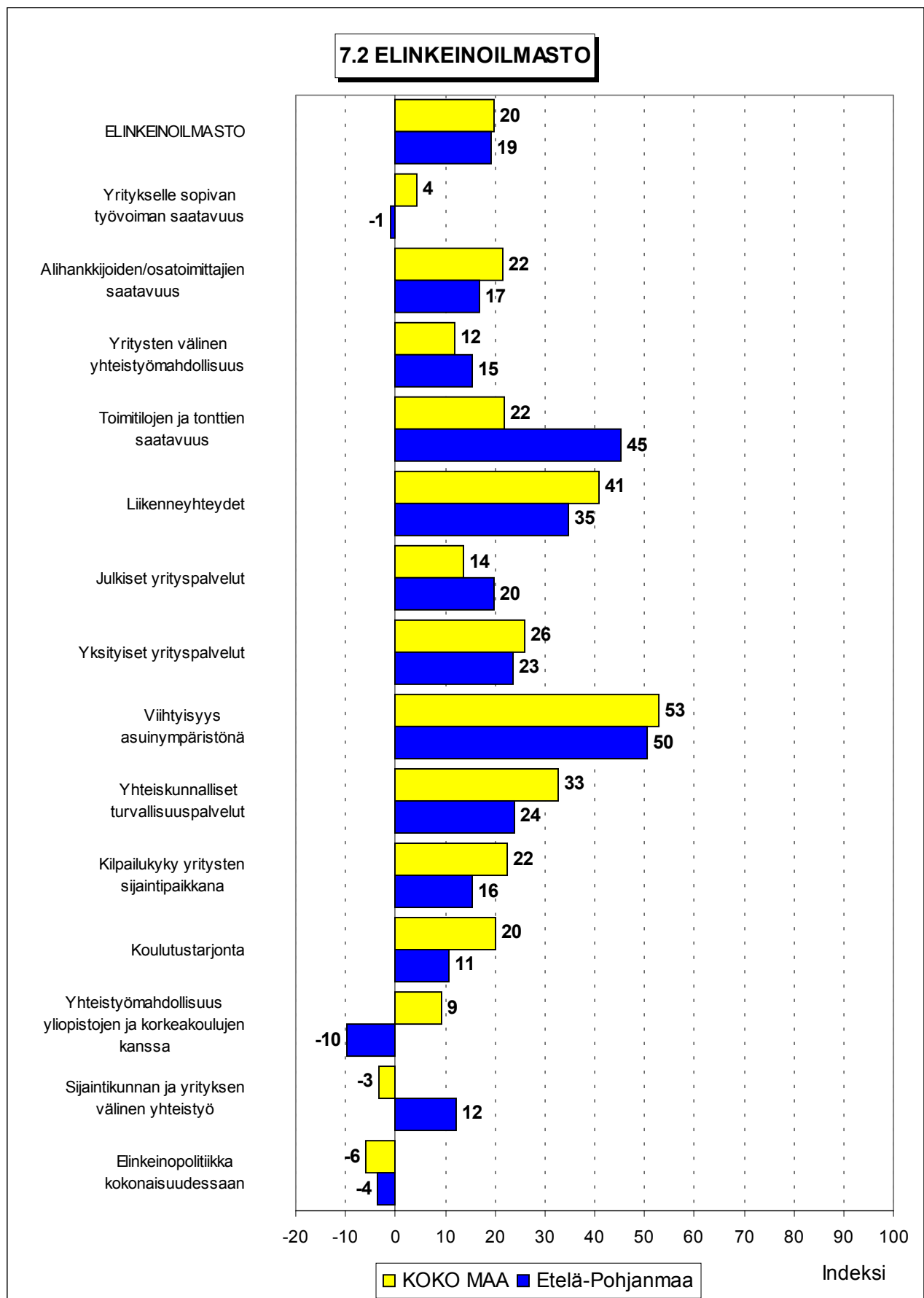
7 Elinkeinoilmasto

Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT (Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)	KOKO MAA	Etelä-Pohjanmaa
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	4	-1
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	22	17
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	12	15
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	22	45
Liikenneyhteydet	41	35
Julkiset yrityspalvelut	14	20
Yksityiset yrityspalvelut	26	23
Viihtyisyys asuinympäristönä	53	50
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	33	24
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	22	16
Koulutustarjonta	20	11
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	9	-10
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	-3	12
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-6	-4
ELINKEINOILMASTO (Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)	20	19

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Etelä-Pohjanmaalla yhtä tyytyväisiä koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä alueen pk-yritykset ovat viihtyisyyteen asuinympäristönä, toimitilojen ja tonttien saatavuuteen sekä liikenneyhteyksiin. Tyytymättömiä Etelä-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset ovat puolestaan yhteistyömahdollisuuteen yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa, elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan sekä yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen. Muuta maata tyytyväisempiä alueen pk-yritykset ovat erityisesti toimitilojen ja tonttien saatavuuteen sekä sijaintikunnan ja yritysten väliseen yhteistyöhön. Muuta maata tyytymättömiä alueella ollaan muun muassa yhteistyömahdollisuuteen yliopiston ja korkeakoulujen kanssa, koulutustarjontaan ja yhteiskunnallisiin turvallisuuspalveluihin. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Etelä-Pohjanmaalla lähes samaa tasoa kuin syksyllä 2004.

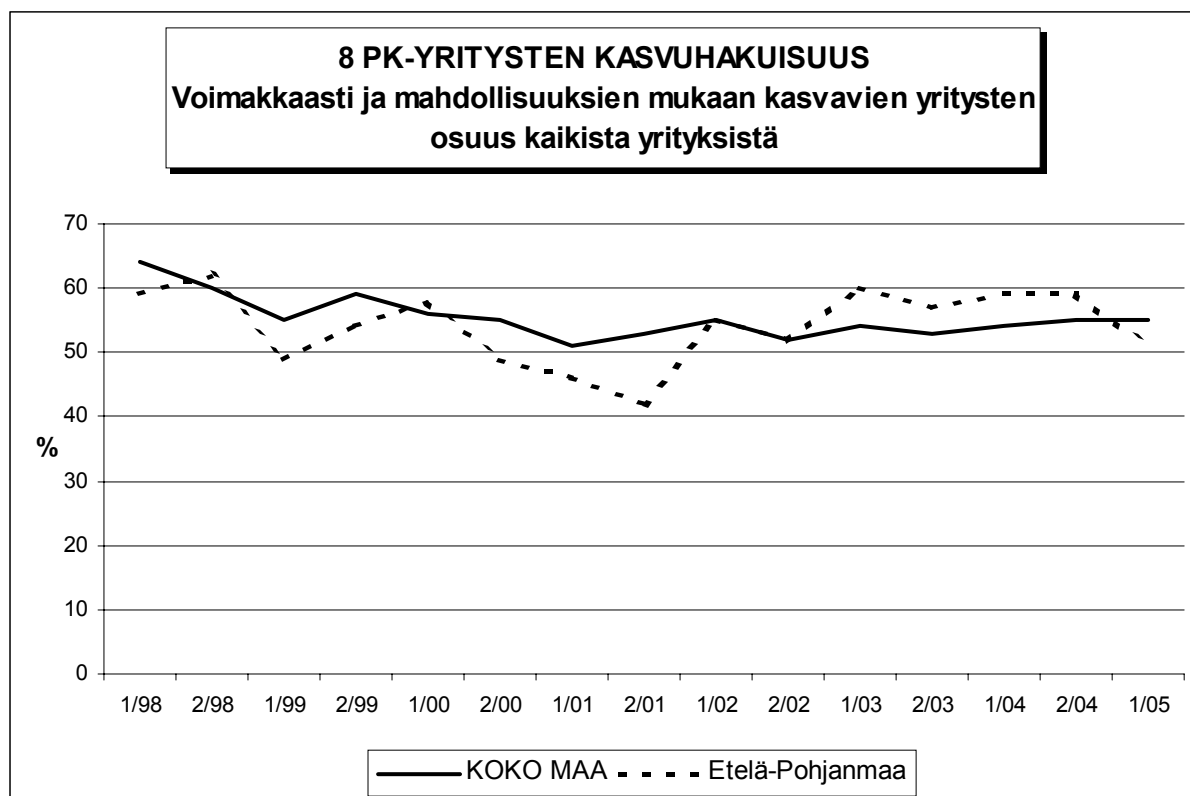
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA	Etelä-Pohjanmaa
	%	%
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	8	3
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	47	48
Pyrimme säilyttämään asemamme	28	29
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	15	19
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	1

Etelä-Pohjanmaalla on vähemmän voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumisesta seuraavan vuoden aikana ennakoi prosentti koko maan ja niin ikään prosenttia Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät myynnin ja markkinoinnin lisäämistä kotimaassa.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Etelä-Pohjanmaalla yhteensä 51 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on 55 prosenttia. Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Etelä-Pohjanmaalla vähentynyt syksystä 2004.

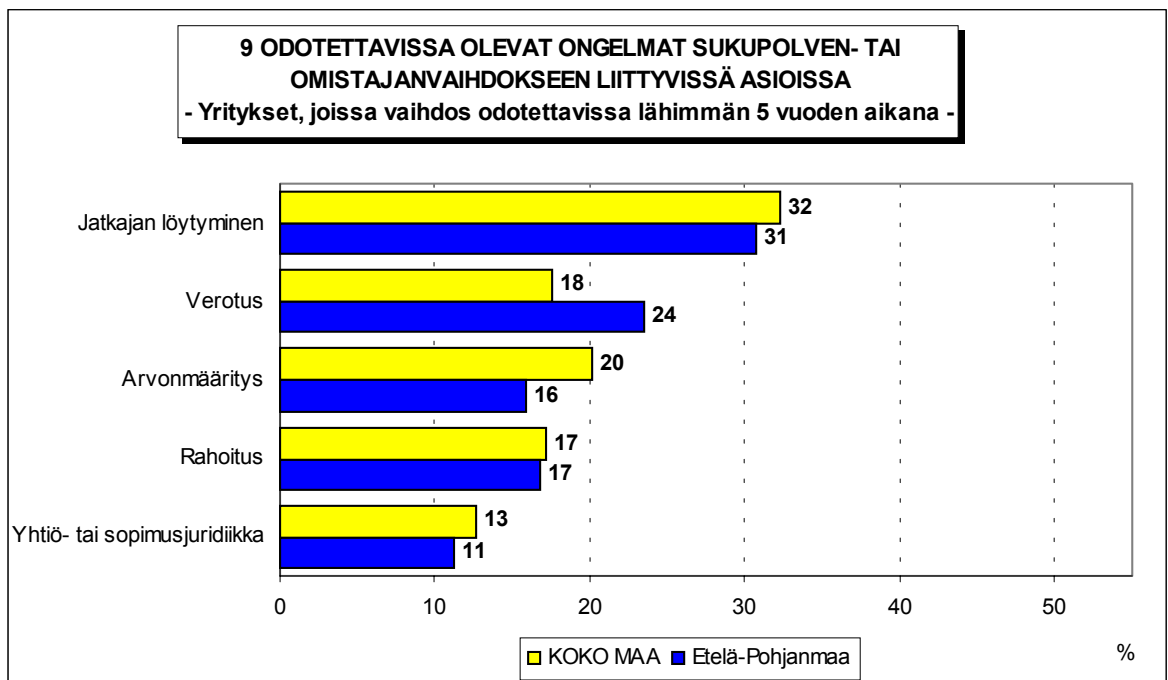
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Etelä- Pohjanmaa %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	86	90
Kyllä	14	10
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	73	72
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	7	6
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	11	16
Ei osaa sanoa	9	5

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana joka kymmenennessä Etelä-Pohjanmaalla toimivassa pk-yrityksessä. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut joka seitsemännessä pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana noin kuudennessa viidennessä pk-yrityksessä, Etelä-Pohjanmaalla sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa noin joka viidennessä pk-yrityksessä. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen lähimmän viiden vuoden aikana, odotetaan olevan eniten vaikeuksia jatkajan löytymisessä ja verotuksessa.

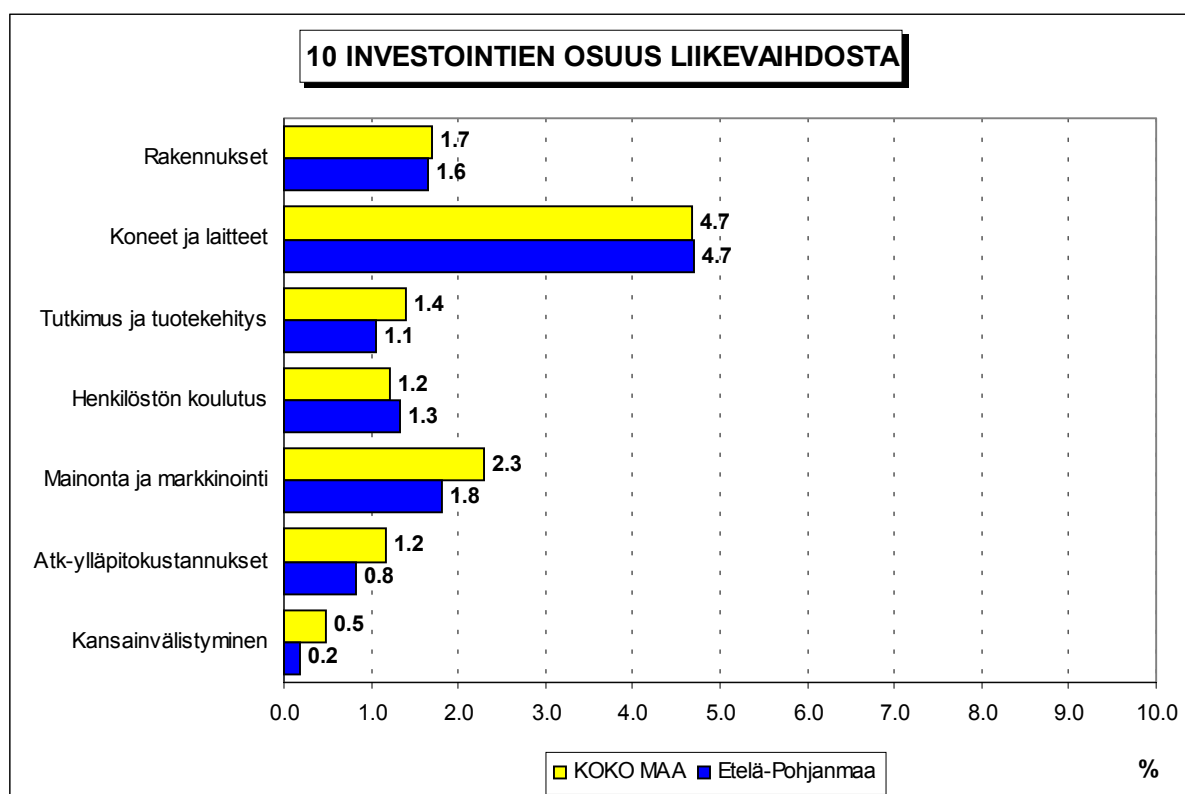

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA %	Etelä- Pohjanmaa %
Rakennukset	1.7	1.6
Koneet ja laitteet	4.7	4.7
Tutkimus ja tuotekehitys	1.4	1.1
Henkilöstön koulutus	1.2	1.3
Mainonta ja markkinointi	2.3	1.8
Atk-ylläpitokustannukset	1.2	0.8
Kansainvälistyminen	0.5	0.2
YHTEENSÄ	13.0	11.5

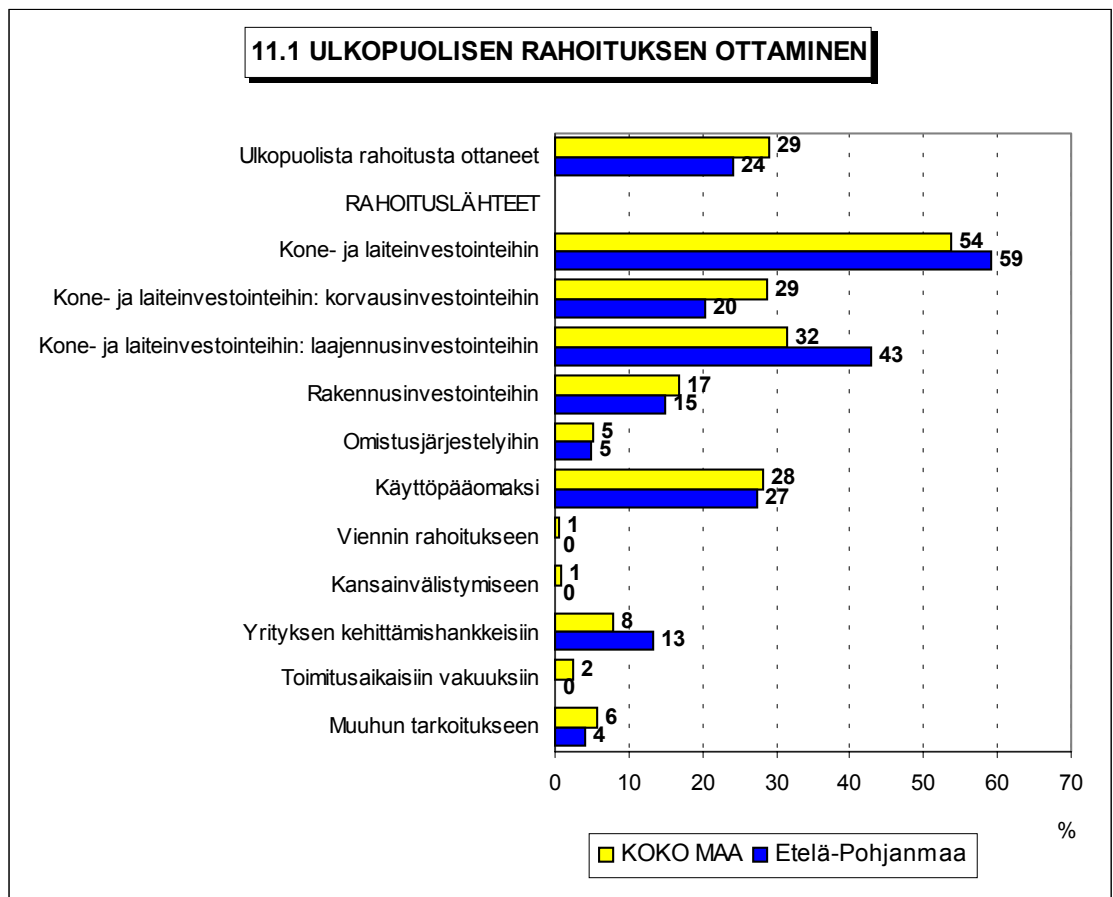
Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 13,0 prosenttia ja Etelä-Pohjanmaan pk-yritykset 11,5 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Etelä-Pohjanmaan pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin.

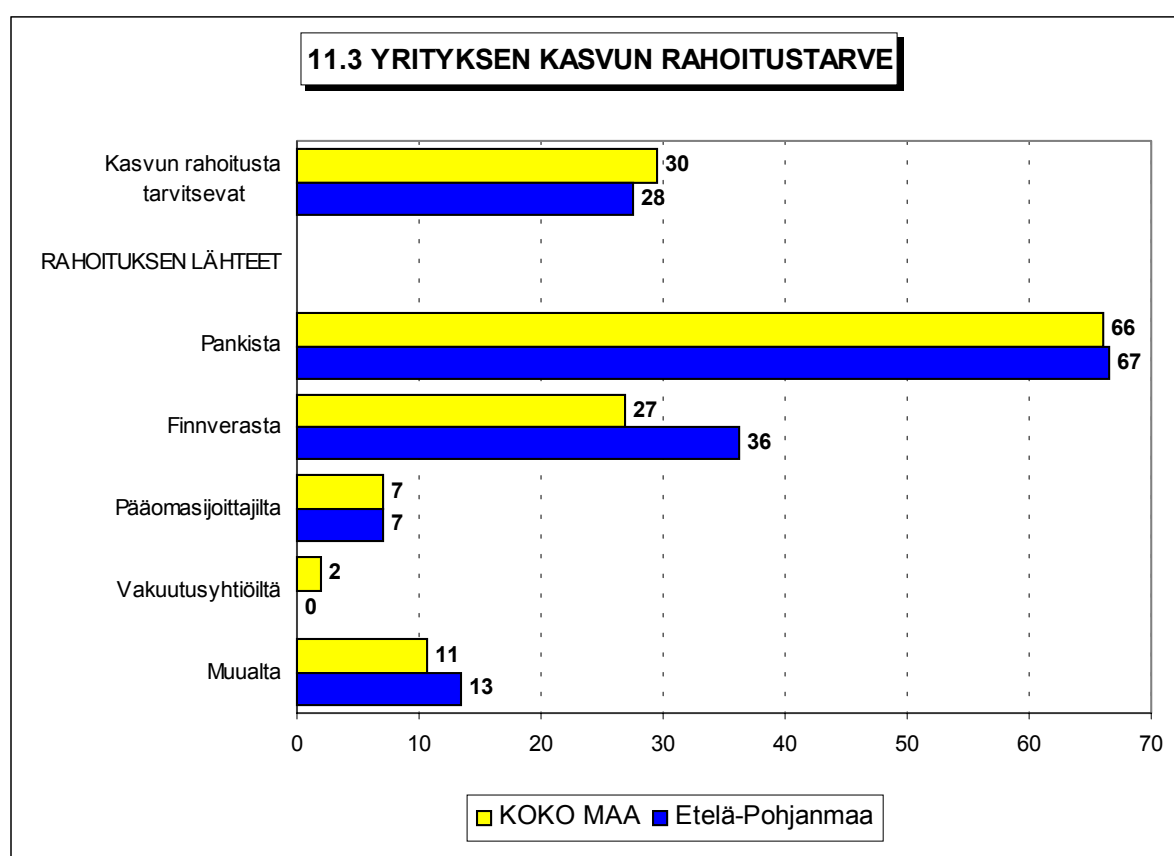
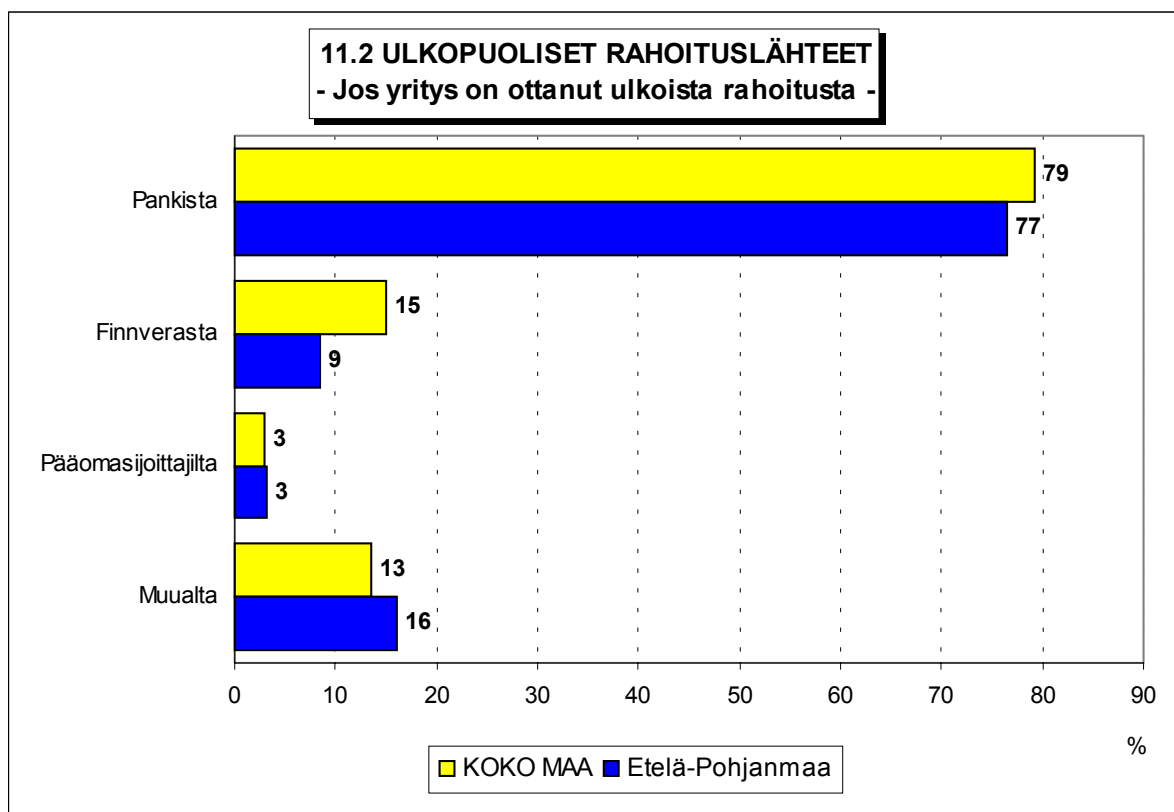

11 Pk-yritysten rahoitus

Etelä-Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä 24 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta on hankkinut 29 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset ovat hankkineet rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin sekä käyttöpääomaksi. Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksistä 77 prosenttia on hankkinut ulkopuolisen rahoituksen pankista, 9 prosenttia Finnverasta ja 3 prosenttia pääomasijoittajilta.

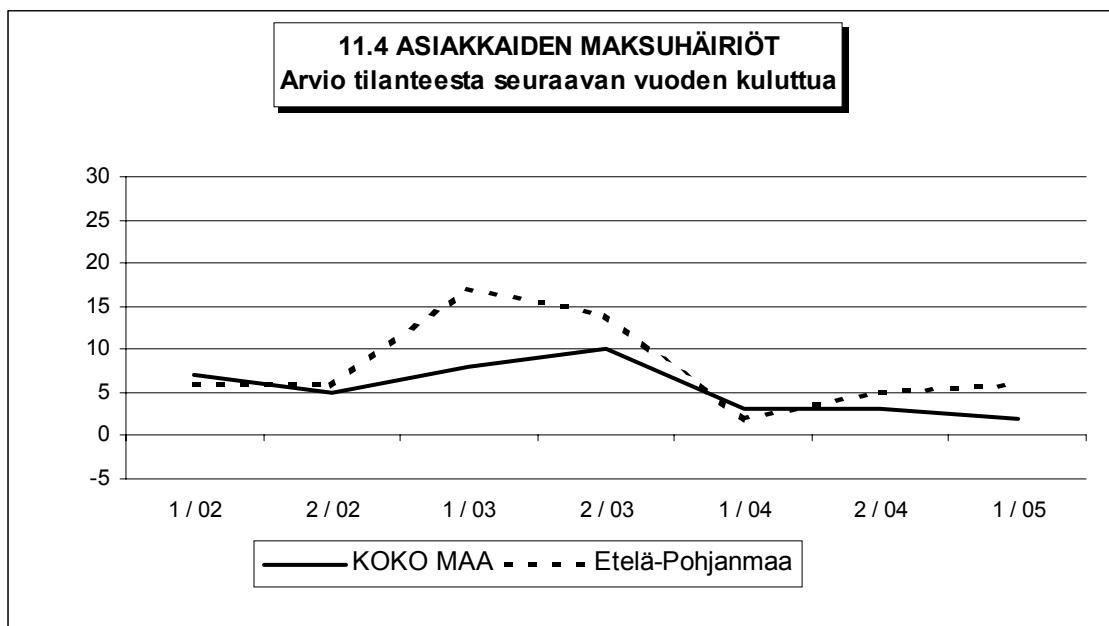
Alueella toimivista pk-yrityksistä 28 prosenttia tarvitsee ulkopuolista rahoitusta yrityksen kasvua varten. Koko maassa vastaava luku on 30 prosenttia. Kasvun rahoitusta Etelä-Pohjanmaan pk-yritykset aikovat hankkia yleisimmin pankista (67%) ja Finnverasta (36%). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia odottaa noin joka viides yritys Etelä-Pohjanmaalla ja niin ikään joka viides yritys koko maassa.

Taulukko 11: Hankaluudet ulkopuolisen rahoituksen järjestämisessä

%-osuudet yrityksistä, joiden kasvu tarvitsee ulkopuolista rahoitusta	KOKO MAA %	Etelä-Pohjanmaa %
TULEEKO RAHOITUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ HANKALUUKSIA TAI VAIKEUKSIA		
Ei	74	69
Kyllä	20	21
Ei osaa sanoa	6	10

12 Pk-yritysten verkostoituminen ja osahankinta

Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksistä 28 prosenttia toimii osana yritysverkostoa tai muuta tiivistä yhteenliittymää tai ketjua. Lisäksi alueen pk-yrityksistä 27 prosenttia toimii osatoimittajana jossain suuremmissa toimituksissa tai projektissa.

